

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre	2 kor.
Fél évre	4 *
Egész évre	8 *
Egyes szám ára	20 fill.

Felelős szerkesztő:
ZÁDORY KÁROLY.
Lap kiadó tulajdonos:
FIGULI ANTAL.

A lap szemléi részét illető közlemények a »Petrozsény és Vidéke« szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a Kiadóhivatalhoz küldendők. ...
Hirdetések, valamint nyilvtéri közlemények árszabály ... szerint számíttatnak. ...

Itt az ősz.

Ma van a nyár utolsó napja. Az időjárás azonban pár héttel előbb öszre fordult, nem respektálva a naptári terminust, mely holnapra tüzi ki az ősz kezdetét. Hivatalosan is, meg a valóságban is vége lévén a nyárnak, aktuális tehát az elmélkedés az új évszak kezdetén.

A költői, írói hangulat a vonal alatt, a tárca rovatban szokott zengeni a sárguló falevélről, a letarolt avarról, a haldokló természetéről s a szebb hazába költözött madarakról stb. De helyénvalónak találjuk, hogy most eltekintsünk a lírai hangulattól s azon a helyen foglalkozunk a beköszöntött zord időjárással, ahol az aktuális kérdések komoly megvitatása van helyén.

Itt az ősz. Fedél alá huzódik mindenki, akinek van hajléka, van otthona. Ámde hányan vannak itt a Zsilvölgyben, különösen Petrozsényben, akik máris dideregnek, akik nem élvezhetik a tűzhely melegét. Pedig még a hideg esőzés nem köszöntött be, a dér, a dermesztő hideg még ezután jön. Mert hogy ez is beköszönt nem sokára, az kétségtelen. Hova hajtják fejüket azok, akik úgy ahogy áttengődtek a nyarat széljárta viskókban, deszka bódékban, vagy a szabad ég alatt. Nagyon sokan vannak ilyenek, akiket a megélhetés kényszerűsége ide hozott, ahol van munkaalkalom, ahol a dolgos kezekre szükség van, sőt még ezután is nagy szükség lesz. Hol pihe-

nik ki ezek a napi fáradalmakat? Itt az ideje, hogy ezek sorsával az illetékes tényezők komolyan foglalkozzanak. A nagy iparvállalatok, a kincstár, a Salgótarjáni s az Urikány-Zsilvölgyi bányatársulatok, a m. kir. államvasutak száz, sőt ezerszámra építik alkalmazottaik, munkásaik részére a lakásokat s a legnagyobb erőfeszítéssel gondoskodnak arról, hogy ezek megfelelő lakással a lehetőségig el legyenek látva. A nagy faipar s szénégető vállalatok a lehetőség határain belül úgy ahogy fedél alá juttatják munkásaikat, vagy apasztják munkásaik számát a téli idő tartamára.

Ámde ezek mellé a vállalatok mellé, más oly foglalkozási ágak helyezkednek el, amelyek száz és száz földmunkást, fuvarost, napszámost, iparost, kisebb vállalkozót, élelmicikk árúst és szállítót vonzottak ide. Ezekre is szükség van a nagy üzemek érdekében is. Ezek nagyrésze azonban hajléktalan. Számtalan esetet tudunk, hogy kényszerülve voltak innen eltávozni olyanok, akik munkabírásukat, erejüket sőt tőkájukat hasznosan érvényesíthették volna, de éppen a lakáshiány miatt tovább álltak.

A lakásdrágaság már annyira megszokott, kivált Petrozsényben, hogy azzal mindenki számol, de a lakáshiányon nem képesek segíteni azok, akik annak nyomasztó mizériáit érzik.

A földművelési és kereskedelemügyi miniszterek ezer- és ezer munkáscsalád részére épít-

tetnek lakásokat a fővárosban és az ország különböző részein. A felhatalmazást és a szükséges pénzt megadta a törvényhozás. Természetes, hogy ilyen lakásokról a kormány és törvényintenciója szerint ott kell elsősorban gondoskodni, ahol a lakáshiány a kis existenciák megélhetését kockáztatja, vagy lehetetlenné teszi. Határozottan állítjuk, hogy az országban olyan lakásdrágaság és lakáshiány sehol sincsen, mint Petrozsényben és a zsilvölgyi bányaközségekben. És éppen itt nem gondol senki arra, hogy ezen a szociális bajon segítsen. Csanád- és Békésvármegyékben olyan munkáslakásokat épített a kormány, hogy szerencsésnek éreznék magát például egy — egy főgimnáziumi tanár, ha Petrozsényben olyan lakást 4—500 korona évi bérösszegért, vagy egyáltalán ha kaphatna. Pedig nem állíthatja senki, hogy az említett vármegyékben olyan nyomasztók volnának a lakásviszonyok, mint itt Petrozsényben. Az államnak érdeke, hogy ez a község fejlődjék, hogy a munkaalkalom által idevonzott dolgos elemek itt letelepülhessenek.

Ha a sok millió befektetéssel üzembe helyezett bányák mellett egyéb foglalkozások lehetlenné tétetnek a lakásviszonyok miatt, akkor Petrozsény és Zsilvölgy fejlődése nélkülözi a haladónak elemi feltételeit.

Erről kellene felvilágosítani a kormányt s arra kérni, hogy a lakáshiány mizériáin segítsen. Ezen a bajon csakis az állam segíthet.

„PETROZSÉNY és VIDÉKE” TÁRCAJA.

A gyümölcsösben.

Hosszu, hóhéhr kötényben s nagy szalmakalappal a fején, kezében pedig festékes dobozzal és palettával ment ki Fedora a gyümölcsösbe s telepedett le az egyik almafa árnyába.

Könnyű szellő lengedezett a fák lombja között, míg a napsugár nagy fényfoltokat rajzolgatott a gyepré, a kis éneklő madarak pedig egész hangversenyt csapva ugrándoztak ágról ágra.

Az egyik szemtelen kis vörösbegy meg éppenséggel oda telepedett Fedora elé s fejcskékjéi oldalait hajtva tekintgetett fel a szeme közé.

A leány ezt a pillantást előbb tréfás vidámsággal, aztán érdeklődéssel, végre meg már hirtelen ihlettel viszonozta.

Kikeresett a dobozából egy ceruzát s hamarjában lekapta néhány sikerült vonással a kis kíváncsiskodó madárkát.

Aztán megvizsgálta a palettára felkent festéket, hosszú ecsetével csakhamar színezve is megörökitette kis tollas bámolóját egy apró levelezőlapon.

A viláosság felé tartotta, pár percig műértő kritikus szemekkel vizsgálta, majd maga mellé a magas fübe tette s a gyümölcsfa törzsének dült, két kezét a feje mögött egymásba fonta s merengve tekintett maga elé: a messze távolba, a napsütötte vidékre. Csak a szellő suttogott fölötte a lomb között, csak ez a gyenge nesz szakította félbe a csendet.

De most ime, valami árnyék tolódtott a ragyogó viláosság elé. Fedora feltekintett s gyenge pir futott végig az arcán. A tanár volt.

— Nagyon el van foglalva, — kezdte a beszédét, tétova pillantást vetve rá.

— Ó, dehogy, — sietett a válasszal, miközben mosolygott. — Sehogyse vagyok elfoglalva.

Fedora maga is örült e válasznak.

— Üljön le kérem, — folytatta vidáman s helyet mutatott neki maga mellett a fűben.

A tanár egy pillanatig habozott, aztán hirtelen elhatározással engedelmeskedett.

— Gyönyörű, remek egy nap, — mondta hanyagul.

— Valóban elragadó, — felelte Fedora s újra egy mosolylyal örvendeztette meg.

Egyszer csak úgy vette észre, hogy a tanár a korához képest — majdnem negyven éves volt már — nagyon jól fest. És dacára annak, hogy megegyeszer olyan idős volt mint ő, majdnem bámulattal nézte mély és tiszta szemét, amelyeket a szellemes homlokról dus fűrtökben leomló sötét haj — minden tanárnak szellemes a homloka — egész tömege árnyalt.

— Nem szívesen szakitom félbe — jegyezte meg ez, egy futó pillantással az elkezdett vázlatra s Fedorának picit festékes kezeire — de valami külön beszédem is volna önnek — kezdte el, miközben az óraláncával babrálgatott.

— Igazán?

Kissé köhögött, majd kíváncsi várakozással emelte rá a szemét.

— De ... de fontos dolog — hebegte a tanár elkerülve a tekintetét.

Fedora halk nevetést hallatott, miközben két kis gödröcske jelent meg az orcáin.

— Hogy micsoda? — folytatta a tanár s csodálkozva nézett rá s arra gondolt, félig szemrehányó érzéssel, hogy mégis csak nagyon könnyedén bálnak el vele.

— Tudja kérem, ön iszonyatos komolynak látszott — felelte olyan édes kis arcintorgatással s olyan ártatlan tekintettel, hogy a tanár gyanúját teljesen indokolatlan azonnal messze üzte magától.

— De ha nincs ellenvetése — folytatta kissé bizonytalan hangon s merően a szeme közé nézett — mégis jobb szeretném, ha nem volna olyan, ha egy kissé komolyabban hallgatna rám.

A férfi egy pillanatig kérdőleg nézett rá, aztán torkát köszörülve, akadozva megjegyezte:

— Javaslatom volna.

Hirtelen megakadt s bátortalanul nézett rá.

— Ah, látom már — kiáltotta Fedora vidám nevetéssel — és önnek szüksége van a — feltevése.

— Eltalálta; épen arra — felelte a tanár, miközben felderült az arcá. Arra a meggyőződésre jutott, hogy a feladat megoldása még se lesz olyan nehéz, mikor ilyen gyors felfogású fiatal nőcskével van dolga.

— És most hát térjünk át a tárgyra — folytatta komoly tekintettel.

A tárgyának többféle kiterjedése van — szakította félbe Fedora pajkosan.

— Azt hiszem, hogy mégse — felelte a tanár — mert nem geometriai feladatról van szó — most legalább — tette hozzá célzatosan.

Oh! — kiáltotta a leányka tágra nyitott kérdő szemekkel s ölben összekulcsolva a két kezét.

KÜLÖNFÉLÉK:

— **Esküvő.** Vitályos Béla m. kir. államvasuti hivatalnok folyó hó 29-én d. u. 4 órakor tartja esküvőjét a petrozsényi ref. templomban Varjassy Giza urleánnyal, Varjassy István Petrozsény nagyközség jegyzője és neje született Stammer Emilia urasszony kedves leányával.

— **Dr. Hosszu Vazul** lugosi gör. kath. püspök kinevezte Dr. Brinzeu Miklós papjelöltet a petrozsényi görög kath. hitközséghez segédlelkésznek. Beiktatása vasárnap, e hó 13-án történt szép számú közönség jelenlétében.

— **A református püspök körútja.** Dr. Kenessey Béla erdélyi ref. püspök f. hó 23-tól október hó 5-éig Nagy Károly egyházközségi főjegyző, Jancsó Lajos gen. direktor, Pünkösti Pál számvevő és Bíró Lajos kíséretében püspöki vizsgálatot fog tartani megyénkben a következő terv szerint: 23-án d. u. érkezés Szászvárosra, 24-én d. e. istentisztelet és egyházi vizsgálat Szászvárosra, 25-én reggel 8 órakor indulás kocsikon Dévára, itt d. e. istentisztelet, d. u. egyházi vizsgálat, 26-án d. e. Marosnémetin, d. u. Harón, honnan vizsgálat után kocsin Piskire menet, hol 27-én d. e. istentisztelet és egyházi vizsgálat, d. u. 4 órakor indulás vonattal Hát-szegre, 28-án d. e. istentisztelet és egyházi vizsgálat Nagypestyben, d. u. Klopótiván, 29-én d. e. Óralja-boldogfalván, d. u. Hátszegen, 30-án reggel 7 órakor indulás kocsikon Vajdahunyadra, itt d. e. istentisztelet, d. u. vizsgálat, október 1-én Hosdát, d. u. Rákosdon, 2-án d. e. Alpestesen, d. u. Kisbarcsán, estére Piskire érkezés. Innen 3-án reggel 6 órakor vonattal indulás Petrozsénybe, hol d. u. egyházi vizsgálat. Vulkánban és Lupényben 5-én s hazautazás Kolozsvárra.

— **Kinevezés.** Hunyadvármegye főispánja Schusztter Endre dévai központi díjokot a petrozsényi főszolgabírói hivatalhoz osztotta be.

— **A vasutasok országos hitelbankja** alapításának ügyében a »Vasutas Szövetség« petrozsényi kerülete ma délelőtt fél 9 órakor választmányi ülést tart, melyen segélyezési és egyéb folyó ügyek is tárgyaltnak a központi vezetőség kiküldöttjének jelenlétében.

— **Emléksobrot Maderspachnének!** Prepeliczay Eleődne lelkeshangu felhívást tesz közzé különösen a magyar hölgyekhez, hogy adakozzanak Maderspachné emléksobrára. Olvasóinkat annál is inkább érdekli a lelkes honleány emlékének megörökítése iránt indított mozgalom, mert anyja volt a Zsilvölgyben jótékonyágáról ismert néhai Maderspach Viktornak s nagyanyja vármegyénk közéletében jelentékeny tényezőként működő s Zsilvölgyben nagy faiparvállalattal bíró Maderspach Viktor mérnöknek. A lelkes hangú felhívásból közöljük a következőket: »Ruszkabánya multjába a szabadságharc

kitörülhetetlen betűkkel van bevésve. Ott öntötték a sörétet és golyót a magyar sereg számára. Maderspach Károly az idegenből jött nagytudományú mérnök öntötte azokat. Neje, mint a hazaszeretet példányképe állott mellette és vértanúságot szenvedett azért. Az osztrákok hazaszeretetéért megvesszőzték. 1849. augusztus havában értesültek Ruszkabányán Kossuth Lajos meneküléséről és a világosi fegyverletételről. Kmety György hozta meg a lesújtó hirt, ki társaival a hegyeken át menekült oda. Maderspachné honleányi bánattal szolgálta ki a bujdosókat. Éjjel-nappal főzetett a számukra. Megfordultak vendégszerető házuknál Guyon, Stein tábornokok, az egyik Woronyieczky herceg, sok tiszti, tömérdek honvéd és Bem kíséretével. Mindannyi ellátásban részesült és át lett segítve a hegyeken. Alig távozott Ruszkabányáról Bem kíséretével, mikor az osztrákok Karánsebes felől megérkeztek és elfogták Maderspachot hazafias magaviselete miatt. A férjét hűen szerető nő szíve megremegett arra a gondolatra, hogy a beteges és törődött ember osztrák fogásbába kerül. Mindent magára vállalva kérte, hogy bocsássák szabadon ártatlan férjét. Gröber kapitánynak hívták azt a nyomorultat, ki feledve férfiúi és tisztii méltóságát, megvesszőztetett egy védtelen nőt. Hiába könyörgött Maderspachné a kapitányhoz, hogy vegye inkább életét, mint becsületét. Hisz neki is van anyja, tisztelje benne annak nemét. A császári tiszti kérelmetlenül maradt. Maderspachné levelet küldött és nyilvánosan megvesszőzték. Hónapokig feküdt a szegény asszony nagybetegeken a karánsebesi kórházban s amikor meghallotta férje a szeretett nejét ért gyalázatot, önkézzel oltotta ki életét. A Ruszkabánya közepén emelkedő hegyen az ünnepélyes alkalmakkor használt mozsarak egyike fölé hajolva agyonlőtte magát. Maderspachné szegényenél, bánatával magára maradt Magyarországon! És ennek a sokat szenvedett lelkes honleánynak maig sincs emlék állítva. Gyorsan feledték el Magyarországon hölgyei nemük e dicsézt; aki nemcsak szóval, de tettel is enyhítette a bujdosók kiserü sorsát és sok hőst mentett meg a bitófától. A nép állítása szerint, egy szegény munkásasszony, jószágos urnője emlékére egy vadroszabokrot ültetett a vesszőzés helyére. Ez a szegény munkásnő többet tett, mint Magyarország összes hölgyei. Ez valóban megszegényítő reánk, kik a nők egyenjogúságát hirdetjük, de megelégedzünk nagyjainkról.

— **Uj lap a megyében.** Maros-Illyen »Maros-Illye és Vidéke« című lapot indítanak, mely már október elsején megjelenik. Kiadója Nagy nyomdász, szerkesztője pedig dr. Károlyi József m.-illyei ügyvéd lesz. A lap értesülésünk szerint csakis társadalmi lesz és politikával nem fog foglalkozni.

— **A lupényi jó barátok asztaltársasága** 1908. évi szeptember 26-án, a Schaffer-féle vendéglő összes termeiben jótékonycélú, zárkörü, szüreti táncmulatságot rendez. Belépti-díj személyenkint 1 kor. 60 fill.

családjegy 3 kor. Felülfizetéseket, tekintettel arra, hogy a jövedelem s.egény gyermekek felruházására lesz fordítva, köszönettel fogad és hirtalpilag nyugtáz a rendezőség. Kezdeté este 8 órakor. Jelszó: jó kedv!

— **Szüreti mulatság.** »Magyarországi Munkások Rókkant- és Nyugdíj-Egyetékének« 111-ik lupényi fiókja 1908. évi szeptember 27-én, a Mandl-féle vendéglő összes termeiben az elhalt tagok özvegyeit és árváit gyámolító külön alapja javára Krizkó Bohusné urasszony védnökségével népnünnepélyvel egybekötött szüreti táncmulatságot rendez. Belépti-díj: személyjegy 1 kor., családjegy 2 kor. 50 fill. Kezdeté este 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirtalpilag nyugtáztatni fognak. Népnünnepély kezdete délután 2 órakor, vége 6 órakor. Belépti-díj: 20 fillér személyenként. A zenét Mezei Ferenc petrozsényi zenekara szolgáltatja. Az esti mulatságon csakis a meghívók alapján lehet részt venni.

— **Öngyilkosság.** Dávidék János lippai illetőségű 21 éves könyvelő Steiner Ferenc és Társa cégnél Petrozsényben, f. hó 19-én reggel 6 óra tájban előbb mérget vett be, majd forgópisztolyal főbe lőtte magát s szörnyet halt. Tettének oka ismeretlen. Valószínűleg szerelmi bánat miatt vetett véget életének.

— **Műkedvelői előadás és táncmulatság.** A petrillai ifjúság, ottani urak közreműködésével f. évi szeptember 27-én, a Goszticha-féle szálloda nagytermében műkedvelői előadással egybekötött táncmulatságot rendez, a következő műsorral: 1. Pikoló. Monolog, Személyek: Biri — Lerch Mariska, Pikoló — ifj. Kerl Péter, Pincér — ifj. Vencel János, Ur — Egyed András, Főnök — Knébel Rezső. 2. Az ördög. Monolog, Játssza: Wach Ferenc. 3. Vallomás. Vigjáték egy felvonásban. Személyek: Jolán — Lerch Ágnes, Török — ifj. Mille József. 4. Az Öngyilkos. Monolog, Játssza: Egyed András. 6. Munkácsi rab. Szomorú jelenet. Játssza: Vitális János P. 6. Mézeshetek után. Vigjáték egy felvonásban. Személyek: Férj — Egyed András, Feleség — Schenk Mariska. 7. A két táncmester. Vig monolog, Játssza: Egyed András. 8. Bányászok a csárdában. Népszimű egy felvonásban. Irta: Egyed András. Személyek: Estokbá — Egyed András, Kati, felesége — Knébel Karolin, Laci — ifj. Mille József, Szuzsi felesége — Schenk Mariska, Mór, kocsmáros — Vitális János, Marci cigány — Vencel János, Jóska, bányász — Ladó István. 9. Az óvodás gyerek. Monolog. Rendező: Egyed András. Kezdeté 8 órakor. Előadás után tánc reggelig!

— **Kedvezményes takarmányszállítás.** Az ideai rendkívüli időjárás viszonyok következtében az ország különböző részeiben már eddig is nagymérvű takarmányhiány állapítván meg, erre való tekintettel a kereskedelemügyi miniszter a földművelésügyi m. kir. Miniszterrel egyetértőleg szükségesnek találta, hogy a gazdasági célokra szállítandó szalás és erőtakarmányműeknek vasuton való hozatala ott, ahol a takarmányhiány

A tanár kissé megváltoztatta helyzetét, belemarkolt a fűbe, aztán hirtelen elhatározással újból rákezdte:

— Tegyük fel, hogy . . . hogy egy férfi . . .

A tanár újból megakadt s ismét csak köszörülte torkát. Fedora meg csak mosolygott s ecsetjének szórét húzogatta.

— Nos? — szólott s kis állat apró kezeinek egyike nyugtatta.

— Hogy egy férfi . . .

— Nos?

— Nos hát — szerelmes, tudja — fakadt ki kétségbeesve, miközben a haja gyökeréig elpirult.

Fedora arca is lángra gyúlt s érthetetlenül mormogott valamit, aminek értelmét kitalálni se lehetett.

Néhány percnyi szünet támadt, miközben egyikük sem szólt. A tanár volt az első, ki a csendet megtörte.

— Bolondulásig, rettenetesen, iszonyuan szerelmes szólt, külön is hangsúlyozva az utolsó szót, mintha az egész élet boldonságait magában foglalná.

Fedora zavarodottan nézte.

— Ki hinné — jegyezte meg magában — hogy ilyen erő rejlik benne.

Hosszabb szünet.

Fedora egyik kezét a fűbe mélyesztette s szeme egyik sarkából lopva, félve nézett rá.

A tanár erre újból megszólalt:

— Hogy vélekodik a dolgról? — kérdezte hirtelen s élénk várakozással pillantott a szeme közé.

— Csakugyan nem . . . nem tudom.

Lassan, halkan válaszolt s egyre irult-pirult.

A kétség és meglepetés vegyes érzete szólt a tanár arcából, mintha választ, sürgős választ várna.

De Fedora néma maradt s elandalogva kísérté figye-

lemmel azt a kicsi ezüst felhőt, mely a láthatáron végig osont.

A helyzet kissé kellemetlenné kezdett válni. A tanár úgy érezte, mintha a jó alkalmat elszalasztaná s kissé félénken újból szólni kezdett:

— De ön jártas az ilyen kérdésekben, hisz a lányok rendesen jártasok benne. Mondja csak, mit tegyek?

Ismét az óraláncával babrált s egy kis bátorításra várt.

Fedora kissé elgondolkodott, aztán határozottan bólintott.

— Az attól függ, — mondta bátran s komolyan a férfitra tekintett.

— Nos?

A tanár mosolyogva leste szavait.

Fedora ismét habozott, aztán lesütötte szemeit és zsebkendője csücskét tépegette.

— Hogy az a . . . az a másik . . . tudja a lány, — kezdte pirulva.

A tanár ránézett csendesen, s nyájas szeme tele volt csodálkozással.

— Hát a leány, szereti magát? — kérdezte Fedora halkan s félrefordította a fejcskékét.

— Hisz éppen ez az a vitás pont, — felelte s hátrahatóla a kalapját. — Ezt szeretném kitalálni.

— Csinos?

— Remek szép! — felelte a tanár kitörő lelkesedéssel. — A legremekebb, barna szeme van és a haja, hogy is mondják a novellákban? mint a szinarany! igen, ez az, — fejezte be ragyogó szemekkel.

Fedora szeme hirtelen elborult s barna fejecskéje félrefordult.

Néhány percnyi szünet. Kíváratva előrehajolt, hogy egy virágszálat letépi; s a szíve hevesen dobogott s a vér elhagyta arcát.

A tanár mély lélegzetet vett s nagyot sóhajtott.

— Semmiképen sem bátorít, — mormogta magában, kérdő, kutató pillantást vetve a lányra.

— Talán, — szólt Fedora gyenge hangon, mintha csak magához beszélne — talán mást szeret.

A tanár elképedve pillantott rá.

— Arra . . . arra sohasem gondoltam, — felelte lassu hangon, kellemetlenül érintve a kérdés által s oly kérdőleg nézett rá, mintha a lelke legbensejét is ki akarná kutatni.

Az utána következő szünet néhány percig tartott. Végre megszólalt a tanár:

— Remélem, hogy nem csalódott, — szólt s távozni készült — mert rám nézve roppant sokat jelent — nem sokat — mindent!

Lenézett a leányra s ez olysavalmi érzést olvasott ki a szemeiből, amit ott idáig sohasem vett észre.

— Csak egyetlen ut maradt hátra — meg kell tudni, — szólt hősiesen ugyan de félénk mosolygva.

— És — kérde a tanár visszafojtott lélekzettel.

— Olyképpen, hogy megmondja neki, — egyenesen férfiasan, hogy szereti és hogy . . . hogy komoly választ vár.

Gyorsan lesütötte a szemét, mert a tanár pillantását nem igen lehetett kibírni.

A tanár szeme kimagyarázhatatlan bálványozást árukt el, majd hirtelen hozzáhajolt s gyors és határozott mozdulattal mindkét kacsóját a kezébe fogta:

— Fedora, imádlak! Akarsz-e a feleségem lenni?

A lány gyors, meglepett pillantást vetett rá, a pir újból az arcába szökött s a köny meg a mosoly tusára keltek egymás ellen.

— De . . . hisz az én hajam nem tiszta szinarany, kiáltotta észre kis kacagással és félénken tekintett rá — a szemeim pedig — hiszen azok kékek.

— Az enyéim pedig — felelte a tanár, miközben karjaiba zárta — az enyéim pedig színvakságban szenvednek.

S. F.

a termelési viszonyok megvizsgálása alapján hivatalosan megállapított, a legmesszebbmenő ideiglenes szállítási díjkedvezmény engedélyezésével megkönnyítettessék és pedig oly módokat, melyek lehetővé teszik, hogy a gazdaközösségnek szánt kedvezmény minél könnyebben s illetve a takarmánykereskedők közvetítésére utalt kigazdák által közvetve szintén igénybevehető legyen. Ennélfogva megengedte, hogy magyarországi és Magyarországon kívül fekvő állomásokról több vármegye területén fekvő vasuti állomásokra, takarmányozási célokra leendő felhasználás s illetve e célból gazdák részére leendő eladás végett szállítandó s ehhez képest gazdák, gazdasági egyesületek, községi elüljáróságok, takarmánykereskedők avagy szövetkezetek címe alatt bérmentetlennél feladandó, az illető rendeltetési állomáson tényleg leadásra kerülő és onnan tengelyen elfuvaroztatandó, alább megnevezett szállítás- és erőtakarmányok után a fuvardíjnak kocsi- és fuvarlevelenként legalább 10,000 kg-ért, illetve takarmányrépánál legalább a használt kocsi raksúlyáért való fizetése mellett, a magyar királyi államvasutak összes vonalain, valamint az államvasuti kezelés alatt álló mindazon helyiérdekű vasutakon, melyekre nézve az államvasutaknak az üzletkezelési szerződés értelmében szabad díjszábsási jog van biztosítva, kedvezményes díjszámlítás alkalmaztassék. Az érintett kedvezmény a Hunyadvármegye területén fekvő vasuti állomásokra nem terjed ki. Pedig a takarmányhiány aligha érezhető bárhol is annyira mint itt, különösen a Zsilvölgyben, hova naponként waggonszámra érkeznek széna, szalma egyéb takarmányfélék. Nagyon is érdekben állna ugy a takarmány beszerzésre utalt takasoknak valamint a takarmánykereskedőknek, hogy itt is a kedvezményes díjszámlítás alkalmaztassék, s hogy ezzel a különben is méregdrága takarmány olcsóbban beszerezhető lenne. Ugy az érdekelt, mint a helyhatóság részéről a kereskedelemügyi miniszterhez intézendő felterjesztésben rá kellene mutatni az itteni takarmányhiányra s kérni kellene, hogy a szállítási kedvezmény, mely 1909. április végéig érvényes, legalább a Zsilvölgyi vasuti állomásokra érkezőkre takarmányszállítványokra is kiterjesztessék.

— **400 waggon.** A Salgó-Tarjáni Kőszénbánya r.-t. zsilvölgyi bányaműveinek termelése az elmúlt héten elérte a napi 4000 tonnát. A csendes és zajtalan, de intenzív munkának ezen fényes eredménye megérdemli, hogy ezen határkőnél megálljunk egy szóra. 400 waggon szén, 10–12 tehervonat naponta! Olyan számok ezek, melyek szinte szédítő perspektívát nyitnak meg előttünk. Németország nagy szénmedencéire pl. a Ruhrvidékre gondolunk, ahol a munkások tizezrei dolgoznak a föld mélyében és verejtékes munkájuk nyomán a föld felszínén áldás és jólét árad mindenfelé. Az egész Zsilvölgy lakosságának jóléte szintén ezen alapszik. A bányaművek termelőképességének fokozásával egyenes arányban áll lakosságunk jóléte is. Nemcsak derék bányászainké, de édes jó mindnyájunké, mert minden más foglalkozási ágának ez képezi alapját. A Salgó-Tarjáni kőszénbánya r.-t. most is milliókra menő befektetéseket eszközöl. Könnyű elgondolni, hogy ezen körülmény termelőképességét ismét mily nagy mértékben felszökteti. Nem tulszunk tehát, ha azt jósoljuk, hogy egy újabb decennium múlva, völgyünk csakugyan hasonló lesz a nagy német bányavidékekhez. Adja Isten, hogy ez minél előbb következék be. Ehhez kívánunk ezen alkalomból: „Jó szerencsét!”

— **Alkohol ellenes** tanfolyamot nyit az Általános Közfizetőkönységi Egyesület s ezen célból az alábbi „Felhívás”-t teszi közzé: Azon társadalmi bajok közül,

melyek hazánk kulturáját, népünk egészségét és anyagi jólétét veszélyeztetik, első sorban áll az alkoholizmus és így mindenkinek, kinek hazánk kulturája és a nép jóléte szíven fekszik, kötelessége az ezen népellenség ellen indítandó küzdelemben részt venni. A magyar társadalom is kezdi belátni, hogy az alkoholelleses küzdelem nem egyes idealista rajongók utópiája, hanem egy fontos és nagyjelentőségű szociálhigiénikus probléma, melynek megoldásában részt venni egyaránt kötelessége az államhatalomnak és a társadalomnak. Mutatja ezt tisztán az az érdeklődés, mely néhány év óta az alkoholkérdés tudományos oldala iránt mind szélesebb körökben észlelhető. Hogy ezen érdeklődést kielégítse az Általános Közfizetőkönységi Egyesület alkohol ellenes-bizottsága, elhatározza, hogy f. évi október hó 5., 6. és 7-én a fővárosban tudományos alkoholelleses tanfolyamot létesít, melyre az érdeklődőket ezennel meghívja. A tanfolyam munkarendje a következő: Okt. 5-én d. u. 6 órakor Dr. Entz Géza egyetemi tanár: Az alkoholkérdés biológiai szempontból. d. u. 7 órakor Dr. Korányi Sándor egyetemi tanár: Az alkohol, mint kórokozó. Okt. 6-án d. u. 6 órakor Dr. Stein Fülöp: Alkohol és agyműködés, d. u. 7 órakor dr. Baumgartner Izidor koronaujgyász-helyettes: Alkohol és bűntettek. Okt. 7-én d. u. 6 órakor: Rosenberg Augustus tanár: Alkohol és iskola, d. u. 7 órakor Giesswein Sándor országgy. képviselő: Az alkoholkérdés szociálpolitikai jelentősége. Az előadások a Társadalmi Muzeum előadási termében (IV., Mária Valéria-utca 12.) tartatnak meg. A tanfolyamon való részvételi díj 3 korona. Közhasznú és kulturegyesületek, valamint a munkásegysületek hivatalos kiküldöttjei, továbbá tanárok, tanítók és főiskolai hallgatók, kellő igazolás mellett, ingyen jegyben részesülnek. Felhívjuk mindazokat, kik hivatalos állások, vagy társadalmi működésüknek fogva a közegészségre, a népművelésre és a népművelődésre befolyással bírnak, hogy ezen tanfolyamon minél nagyobb számban vegyenek részt. A tanfolyamban résztvevők részére, jelentkezésük és a részvételi díj beküldése esetén mérsékelt vasuti jegyet eszközölünk ki. Jelentkezések az Általános Közfizetőkönységi Egyesület titkárához Dr. Lányi Márton urhoz (VI., Eötvös-utca 8.) intézendők. A tanfolyamot előkészítő bizottság nevében: Gr. Csáky Albinné elnök, Lukács György alelnök.

— **A petrozsényi korzó díszé** a párisi nagy áruház, hol minden vasárnap d. e. 10 órától este 8 óráig gyönyörködhetünk a szebbnél szebb kiállított név, születési és nászajándék tárgyakban, azonkívül szép kivitelű férfi és női fehéreművek és harisnyákban, ugyszintén téli Jäger-árukban, alsó trikók, esernyők és sárcipőkben. Nevezett áruház minden tekintetben utólrhetetlen, mert azáltal, hogy ottan mindent szolid árban kaphatunk, nincs többé szükség arra, hogy levélbeli rendeléseket tegyünk.

— **Uj ipartelep.** Örömmel értesülünk, hogy hazánk legnagyobb ipartelepe, az előnyösen ismert Bohn-féle téglagyárak most Békéscsabán is nagyszabású telepet létesít. A tulajdonosok elismert szakavatottsága és erélyessége bizonnyára ezen új telepet is rövid idő alatt elsőrendű iparteleppé fogja emelni.

1272—1908. szám.

Pályázati hirdetés.

Vulkán község előjárósága pályázatot hirdet községi rendőri állásokra.

Feltételek: katonaságnál kitöltött 3 évi tényleges szolgálat, büntetlen előélet, magyar és román nyelv bírása, írni olvasni tudás, ép erős test alkat és józan élet.

A rendőr javadalmazása havi 80 korona és ruházat.

Volt csendőrök előnyben részesülnek. Pályázók lehetőleg személyesen jelentkezzenek. Vulkán, 1908. szeptember 12.

Előjáróság.

Szám 9498—1908. polg.

Hirdetmény.

A dévai kir. törvényszék mint birtokbíróság köz-
hírré teszi, hogy a m. kir. államvasutak petrozsényi állomásán létesítendő tároló és rakodó állomás céljából szükséges földterületek kisajátítása tárgyában az 1881. évi XII. t.-c. 46. §. értelmében a kisajátítási eljárás megkezdésére 1908. évi október hó 23. napjának d. e. 9 óráját Petrozsény községéhez köti.

Erről a telekkönyvi érdekeltek azzal értesítettek, hogy elmaradásuk a kártalanítás kérdésében hozandó érdemleges határozatot nem gátolja és a tárgyalásról való elmaradásuk miatt igazolásnak helye nincs.

A kir. törvényszék.

Déva, 1908. évi szeptember hó 11. napján.

Csulay,

elnök h.

1—3

Miklé János,

jegyző.

Szám 1831—1908.

Árverési hirdetés.

Vulkán, Zs.-Parosény és Zs.-Korojesd községek a vadászati és halászati jogot 1909. évi január hó 1-én kezdődő hat évre haszonbérbe adják. A szóbeli nyilvános mindhárom községre nézve a vulkáni körjegyzői irodában 1908. október 14-én reggel 9 órakor veszi kezdetét; az árverés megkezdéseig írásbeli zárt ajánlatok is elfogadhatnak.

Kikiáltási ár:

Vulkán községnél a vadászati jogra	40 K. — f.
a halászati jogra	39 > 50 >
Zs.-Parosény közs. a vadászati jogra	23 > — >
a halászati jogra	26 > — >
Zs.-Korojesd közs. a vadászati jogra	10 > 40 >
a halászati jogra	10 > — >

A községek utólag fogják határozni arra nézve hogy a többet ígérők közül kit fogadnak el bérlo gyanánt Vulkán 1908. szeptember 12-én.

1—2

Helyettes körjegyző.

Román-magyar nyelvet bíró

IRNOK

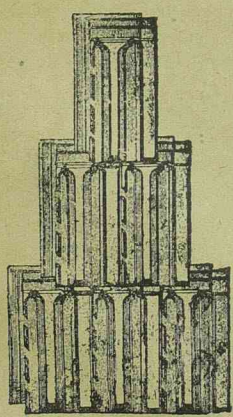
ügyvédi irodában felvétetik.

Czim a Kiadóhivatalban.

Egy jó házból való 14 éves fiu
TANONCUL FELVÉTTETIK
Simon Balázs fűszer és ital-üzletében

— LUPÉNY. —

Magyar és román nyelvet bíró előnyben részesül.

Nagykikindai gyármány.
Bohn-féle szab. biztonsági átfedő-cserép 272. szám.

BOHN M. ÉS TÁRSAI

= = = = NAGYKIKINDA és ZSOMBOLYA. = = = =

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep e szak-
mában Ausztria-Magyarországon a

BOHN-féle TÉGLAGYÁRAK

= = NAGYKIKINDÁN és ZSOMBOLYÁN. = =

Alapítotott 1864.-ben — Legelőkelőbb referenciák. — Alapítotott 1864.-ben.

50 millió évi gyártás

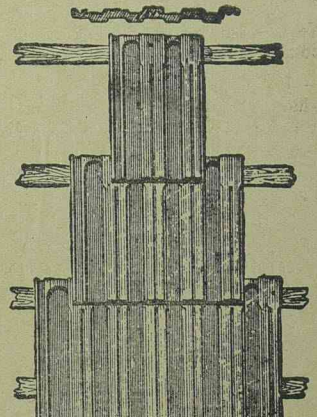
a cs. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő cserepekből

— VASOXYD természetes vörös színben vagy kátrányozva. —

GYÁRTMÁNYOK: Bohn-féle szabadalmazott biztonsági átfedőcserepek.

Legelőcsőbb, legszebb tetőzet.

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bármintve.

Zsombolyai gyármány.
Szab. bizt. préselt átfedőcserep 253. sz.

Első petrozsényi
könyvnyomda és
könyvkötészet

Van szerencsém Petrozsény és vidéke mélyen
tisztelt nagyérdmü közönségének

tisztelettel tudomására adni, hogy 1893. év óta fennálló **könyv- és papirkereskedésemet** ezen szakba vágó cikkekkel dusan felszereltem s a legfokozottabb igényeket pontosan s a legjutányosabban kielégitem. **Tanszerek-, rajz- és íróeszközök, tankönyvek, imakönyvek, albumok** stb. nagy választékban állnak rendelkezésre s ezeket is legolcsóbban árusítom el. A legegyszerűbbtől a legfinomabbig: **irodapapírok, levélpapírok, névjegyek, eljegyzési kártyák** stb. kereskedésemben jutányos áron kaphatók.

Midőn a kultúra tért hódított a Zsilvölgyben, Petrozsényben **nyomdát** állítottam, a társadalmi életnyilvánulás követelményeit kielégítendő hirlapot indítottam, hogy a sajtó erejével a hazafias célt szolgáljak. A kezdeti nehézségeivel küzdve, anyagi áldozatok meghozatalával tartottam fenn s oda fejlesztettem a nyomdát, hogy a legmesszebb menő igényeket a legjutányosabban kielégíteni képes vagyok; miért is a n. é. közönség szíves támogatását kérem.

A művelt közönség folyton fokozódó igényeinek a haladás, a fejlődés kívánalmainak kielégítését szem előtt tartva **KÖNYVKÖTÉSZETET** rendeztem be gépezettel, a legmodernebb eszközökkel felszereltem s ebbe a szakmába vágó munkálatok teljesítését megelégedésre s a legjutányosabban elvállalom.

Teljes tisztelettel:

FIGULI ANTAL.

Hivatalos- és
magánnyomtatványok.

Papir-, rajz-
és
könyvkereskedés.

„Petrozsény és Vidéke”
kiadóhivatala.

HÁLÓSZOBA BERENDEZÉS

CSIRBOLYA FENYŐBŐL
OLCSÓN ELADÓ.

Értekezhetni GROSS HERMANNAL.

ELADÓ HÁZ.

A Kálvárián levő 2 szoba, konyha és melléképületekből álló lakházamat szabad kézből eladom.

Rácz János levélhordó, Petrozsény.

Alig használt, új
fűszerüzletberendezés
szabadkézből eladó.

Értekezni lehet Hermann Adolfal Petrozsény.

Elköltözés miatt egy jó gyártmányu, kitűnő, új,
pedálos czimbalom

olcsó áron eladó.

A kiadóhivatalban.

:: ÚJ ÜZLET MEGNYITÁS! ::

Tisztelettel értesitem a m. tisztelt vevőközönséget miszerint a mai kornak megfelelőleg egy szép, modern

PARISI NAGY ÁRUHÁZAT

rendeztem be, és melyet a m. t. vevőközönségnek rendelkezésére bocsátom.

Üzletemben **mindennemű férfi- és női fehérneműek, ajándék és dísz-tárgyak, utazótáskák és bőröndök, férfi, női és gyermek-harisnyák, ugyisint üveg, porcellán és china-ezüst tárgyak, női kézi-táskák, szivar-, cigaretta- és dohány-tárcák, kötények.** stb. stb. dus választékban, **jutányos áron** kaphatók.

Tömeges látogatásokat kérem teljes tisztelettel:

UJHELYI LAJOS, Petrozsény

Kossuth Lajos-utca és tér, Dr. Rosenberg Ignác-féle ház.

FIGYELEM!

A n. é. közönségnek b. figyelmébe ajánlom, hogy

Petrozsényben a Kossuth Lajos-utcában
(Warhanek-féle házban)

férfi- női- és gyermek-
RUHA-ÜZLETET

nyitottam.

Üzletemben nagymennyiségben raktáron tartok

kalapokat

és cipőket.

Áruim jósága és olcsóságáról méltóztasson a n. é. közönség mielőbb meggyőződést szerezni. Kiváló tisztelettel
GRÜNBLATT GERSON.

Üzleti elv:

„Nagy forgalom, kevés haszon.”

**Szénát, szalmát
eladok**

hármily nagy mennyiségben.

Közvetítőknak magas jutalék.

Schreier Béla takarmány-
nagykereskedő. **Budapest.**
Népszínházutca 22. sz. Telefon 20—52.